

# جامی پر از اسم‌ها

## به‌جای فوق‌ستاره‌ها

**یورو ۲۰۲۴** بازی‌های جذاب کم‌داشت، ستاره‌های تازه‌ای را هم به‌دنیای فوتبال معرفی کرد

**اما به‌معنای واقعی فوق‌ستاره‌نداشت؛ بازیکنی که با تغییر یک تنه نتیجه‌بازی‌ها، بتواند تمام توجهات را به‌خود معطوف کند**

سید مصطفی صابری | روزنامه‌نگار

پرونده

دنیای فوتبال در تاکتیکی‌ترین روزهای خودش سپری می‌شود. جایی که ستاره‌ها باید در خدمت تیم باشند؛ بیشتر تیم‌ها با آنالیز زیاد رقبای برنامه‌های فشرده تمرینی مبتنی بر تخریب بازی حریف و سرعت دادن به‌بازی تیم خودی، فوتبالی کار آمد، نتیجه‌گرا و بهینه‌را ارائه می‌کنند که می‌تواند پیروزی در پی داشته باشد اما از دل آن فوق‌ستاره‌هایی که نتیجه بازی‌ها را تغییر دهند بیرون نمی‌آید. فوق‌ستاره‌هایی مثل مارادونا، رونالدو، رونالدینیو، زیدان و ... که می‌توانستند یک تنه تیمی را تا فینال ببرند؛ قهرمان کنند یا در لحظه‌ای غیر قابل پیش‌بینی با جرقه‌ای ذاتی نتیجه یک بازی گره خورده را تغییر دهند. یورو و حضور تیمی مثل انگلستان که بی‌نهایت کسل‌کننده و بدون طراوت بود، نشان داد فوتبال در چه خطر بزرگی است. ورزشی که طی یک دهه ستاره‌های زیادی به خود دیده، اما عملاً سال‌هاست فوق‌ستاره تازه‌ای را رونکرده است. فوق‌ستاره‌ها

می‌توانند هوادار بیشتری به فوتبال جذب کنند، کسانی که پوسترشان روی اتاق نوجوانان می‌رود و با درخشش، کاریزما و نبوغ عامل جذابیت فوتبال هستند. اما متأسفانه بعد از کریس رونالدو و مسی، فوتبال عملاً فوق‌ستاره‌ای با استمرار بالا به‌خود ندیده است. در یورو ۲۰۲۴ هم ستاره‌های زیادی درخشیدند، مثل دنی اولمو، رودری، لامال، نیکو ویلیامز از اسپانیا، پاساکا و جود بلینگام از انگلستان، خاکیو از هلند و ... اما آن ستاره‌ای که مثل مارادونا در جام جهانی ۸۶، ماتئوس در جام ۹۰، باجیو در جام ۹۴، زیدان در جام ۹۸ و ... تمام نگاه‌ها را خیره کند، ندیدیم. حتی بامال بیشتر به‌خاطر سن و سالش مورد توجه بود. هر چند انتظار می‌رود او پیش از ۲۰ سالگی یک توپ طلا کسب کند و طی یک دهه با استمرارش فوق‌ستاره شود. اما در حال حاضر سال‌هاست عادت کرده‌ایم فقط کریس و مسی فوق‌ستاره باشند. آن‌ها هم سن‌شان بالا رفته و در غیاب نابغه‌ای جدید هنوز مورد توجه هستند. در پرونده امروز این موضوع را از جنبه‌های مختلف بررسی می‌کنیم.

### کدام دهه؟ کدام فوق‌ستاره‌ها؟

در یورو ۲۰۲۴ وقتی کار انگلستان، هلند و فرانسه گره می‌خورد، منتظر بودیم بازیکنان گران‌قیمت و پرادعای‌شان مثل هری کین، بلینگام، ممفیس دپای و از همه مهم‌تر امپا په‌بازی را درآورند. مشابه اتفاقی که در فینال جام جهانی قطر با درخشش لحظات پایانی امپا به‌مقابل آرژانتین رقم خورد. اما سال‌هاست دیگر فوتبال فوق‌ستاره‌ای که ورق بازی را برگرداند، به‌خود ندیده‌است. بازی ایران- آرژانتین در جام جهانی ۲۰۱۴ را مرور کنید. جایی که آرژانتین مقهور بازی منسجم و دفاعی تیمی ما بود. دقیقه ۹۲ مسی عقب آمد، توپی که خطرناک نبود را بیرون از ۱۸ قدم گرفت و با ضربه‌ای مهارنشدنی با داخل پا توپ را به‌دروازه حقیقی چسباند. حالا کریس را در یورو ۲۰۲۴ به‌خاطر بیایورید. خودخواهانه در محوطه حریف ایستاده بود، دستش مدام برای ارسال ساتر به سمتش بالا بود و کاملاً مهار شده بود. امپا که جوان‌تر است از کریس هم وضع بدتری داشت. اما فوتبال روزگاری را به‌یاد دارد که برخی بازیکنان به‌راحتی نتیجه را تغییر می‌دادند. نام برخی از آن‌ها را طی دهه‌های مختلف مرور می‌کنیم.



وینگر سرعتی را ارتقا داد. توتی مرد خوش‌تیپ که نیاز ی به سپر ندارد شمشیر بزند و جلو برود. گل‌های انفرادی او در جام ۱۹۸۶ مکزیک را مرور کنید. در موفقیت مارادونا مدافعان و هافبک‌های حریف هم با نوع بازی‌شان سهیم بودند. تیم‌ها این طور فشرده بازی نمی‌کردند. خطای مکرر روی بازیکنان خلاق در میانه زمین ریتم بازی را خراب نمی‌کرد. از تکل‌های بی‌محابا و خشن امروزی خبری نبود و مارادونا می‌توانست راحت ۵۰ متر پایه‌توپ شود و هر خط دفاعی را اویران کند. در همین دهه پلاتینی هم در فرانسه با کمک دیگر هافبک‌های هم‌تیمی‌اش سبک جذابی از فوتبال را ارائه کرد. او در یورو ۱۹۸۴ به‌تنهایی ۹ گل زد، آن‌هم در شرایطی که در همین مسابقات یورو، تیم ملی انگلستان به‌عنوان گران‌ترین تیم جام، در سه بازی مرحله گروهی فقط ۲ گل زد! زیکو از برزیل و در اواخر این دهه رود گولیت و فان باستن از هلند دیگر فوق‌ستاره‌هایی بودند که یک تنه می‌توانستند نتایج را تغییر دهند.

**دهه ۹۰ تراکم بازیکنان دوست‌داشتنی**



اواسط دهه ۹۰ میلادی مصادف شد با افتتاح شبکه سه در کشورمان و پوشش زنده مسابقات فوتبال. این جا بود که با طیف وسیعی از فوق‌ستاره‌ها که به‌طرز جالبی محبوب و کاریزماتیک بودند آشنا شدیم. از ماتئوس که در حضور مارادونا جام ۹۰ ایتالیا را بالایا سر برد تا مالدینی که جزو معدود مدافعان دنیای فوتبال بود که مرزهای محبوبیت را درنوردید. روماریو که برزیل را قهرمان جام ۹۴ آمریکا کرد. باجیو که با آن موهای دم‌اسبی هروقت کار ایتالیا گره می‌خورد نبوغش گل می‌کرد و کار را در می‌آورد اما در فینال کم‌آورد و پالتی را به سینه آسمان کوید. باتیستوتا، کلیمن، فیگو، کانتونا، دل پیرو، کافووه، برایان گیگز و در نهایت زیدانی که دوده درخشید.

**۲۰۰۰ به‌بعد فوتبال زیباتر می‌شود**

رونالدوی برزیلی که چند سال قبل در ۱۹ سالگی عنوان بهترین بازیکن جهان را کسب کرده بود، در کنار ریوالدو و رونالدینیو با درخشش‌شان برزیل را قهرمان جام جهانی ۲۰۰۲ کردند. مثلثی آتشین و جذاب. تیری آنری فرانسوی که به نوعی پست

### به‌چه کسانی می‌شود امیدوار بود؟

هر چند دنیای فوتبال بعد از کریس رونالدو و مسی، فوق‌ستاره‌ای اعجاب‌برانگیز به‌خود ندیده؛ اما حضور بازیکنانی کم‌سن و سال این امید را ایجاد می‌کند که در ادامه بتوان چند نابغه را که در جام جهانی ۲۰۲۶ حسابی بدرخشند، ببینیم.

**وینسیوس ۲۴ ساله** مهاجم برزیلی رئال تکنیک و سرعت بالایی دارد، خوب گل می‌زند و میدان‌های بزرگی را هم تجربه کرده، پس ظرفیت آن‌که در این دهه پادشاه فوتبال شود را دارد.

**هالند ۲۳ ساله** چند سالی است روی او تبلیغ زیادی می‌شود؛ او

سبک‌زالاتان بازی می‌کند و شوت‌زن است. اما تکنیک زیادی ندارد و اگر هم بازی قفل شود بازیکنی نیست که با خلاقیت دفاع حریف را به هم بریزد. اما به‌هر حال با توجه به سن و سالش می‌توان امید داشت در آینده بیشتر از او بشنویم.

**امپا به ۲۵ ساله** مهاجم تیم ملی فرانسه که در این سن حدود ۸۰ بازی ملی دارد، در مجموع بیش از ۴۵۰ بازی ملی و باشگاهی دارد و بیشتر از ۳۰۰ گل در رقابت‌های رسمی زده است. اما هم در یورو ۲۰۲۰ و هم در ۲۰۲۴ هم‌را به شکل عجیبی دلسرد کرد. پیوستن او به رئال فرصت‌احیای او در کنار بازیکنانی چون بلینگام و وینسیوس است تا از او بیشتر شنویم.

**یامال ۱۷ ساله** شگفت‌انگیز است که وینگر راست تیم ملی اسپانیا

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان رضوی

چهارشنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۳

۱۱ محرم ۱۴۴۶ • ۱۷ جولای ۲۰۲۴

شماره ۲۱۵۳۸

۲۷۵۷

زندگی



جام را در ۱۶ سالگی آغاز و در ۱۷ سالگی به پایان رساند. شجاع، با اعتماد به‌نفس و تکنیکی است. گابی، پدری، اولمو و نیکو ویلیامز بازیکنان جوان اسپانیا هستند که بعد از قهرمانی در یورو می‌توانند تا جام بعدی با تجربه‌تر شوند و بدرخشند. پس نه تنها منتظر درخشش ستاره‌های جوان اسپانیا هستیم، بلکه امیدواریم در جام جهانی ۲۰۲۶ تیم ملی این کشور هم با بازی‌های زیبایش فوتبالی‌ها را به وجد بیاورد.

**بلینگام ۲۱ ساله** شاید اگر انگلستان قهرمان جام می‌شد او هم عنوان بازیکن سال فوتبال جهان را بعد از درخشش با رئال و کسب قهرمانی لیگ قهرمانان و یورو کسب می‌کرد. اما دستش از یورو کوتاه ماند. یک هافبک تهاجمی توانمند که فرصت زیادی برای درخشش دارد و به‌زودی شاهد رئالی جذاب با حضور او، امپا به و دیگران هستیم. اما مرور این فهرست یک نکته جالب را به‌ما نشان می‌دهد، در فوتبال مابازیکن ۲۵ ساله جوان محسوب می‌شود، ۲۱ ساله پدیده و ۱۷ ساله هم که اصلاً وجود ندارد، اما امپا به کاپیتان فرانسه است، بلینگام ستاره اول انگلستان و یامال کسی است که با گلش اسپانیا را به فینال یورو رساند.



### چرا دنیای فوتبال از فوق‌ستاره‌ها خالی شد؟

کار تکمیلی داشته باشند و از مهاجم دوم و سایه که فضا را برای‌شان مهیا کند خبری نیست. حالا دیگر بازی‌ها کم‌گل شده و در بیشتر تیم‌ها برخلاف گذشته که مهاجمان نوک با هافبک‌های وسط ستاره بودند، این وینگرهای سرعتی هستند که می‌درخشند، بازیکنانی که با بدن، سرعت و فضا کار را جلو می‌برند تا بازی فانتری و چشم‌نواز. فوتبال بهینه شده و زیبایی‌اش کم شده. در این بین قهرمانی اسپانیا در یورو که چشم‌نوازتر بازی می‌کرد پاداشی بود که به تیم بهتر اعطا شد؛ و گر نه با قهرمانی انگلستان ممکن بود فوتبال اقتصادی برای مدتی در دیگر تیم‌ها روی بورس بیاید.



متأسفانه تعداد بازی‌هایی که یک بازیکن در طول فصل فوتبالی انجام می‌دهد به‌خاطر لیگ‌های فشرده، لیگ‌های قاره‌ای طولانی که قرار دادهای تجاری کلان دارند و بازی‌های ملی گاهی نزدیک به ۶۰ بازی می‌شود که روی کیفیت و طراوت بازیکن تأثیر زیادی می‌گذارد. در حقیقت لیگ‌های فشرده و مسابقات قاره‌ای با شگاهی فوتبال ملی را بلعیده‌اند. درخشش بیشتر بازیکنان در جریان لیگ‌هاست و خسته به بازی‌های ملی می‌رسند در حالی‌که تورنمنت‌ها بیشترین نقش را در خاطره جمعی فوتبال‌دوستان دارند. از طرفی فوتبال به شدت فیزیکی شده. تمرینات بدنسازی باعث می‌شود یک مدافع سرسخت و فیزیکی، به‌راحتی یک مهاجم یا هافبک تکنیکی را مهار کند و مجال درخشش به او ندهد. پس نمی‌توان انتظار داشت یک بازیکن مثل قدیم تمام تیم حریف را دریل بزند و توپ را به تور بچسباند. از طرفی تاکتیک تیم‌ها هم اجازه خلاقیت را از ستاره‌ها می‌گیرد. گاهی وینگرها با خط محدوده کمی دارند، باید به دفاع کناری کمک کنند چون پست هافبک کناری کمابیش حذف شده. هافبک‌های وسط فعلی برخلاف امثال پیرلو و ژاوی طرح و بازی‌ساز نیستند و بیشتر تخریب می‌کنند. مهاجمان هم چون برخلاف گذشته که تیم‌ها با دو مهاجم بازی می‌کردند به اصطلاح تک تارگت هافبک‌ها هستند میان مدافعان تنها می‌شوند و فقط می‌توانند با هافبک تهاجمی یا وینگر